

Verrijk je onderwijs - Leren door ontwerp met neurowetenschappen

written by Michiel Lucassen

15 februari 2023

Soms kom je een boek tegen waarvan je direct denkt: dit moet elke docent lezen! 'Upgrade your teaching' is zo'n boek, en omdat het in het Engels geschreven was besloten we om dit te vertalen. Hopelijk levert het bij jou net zo veel praktische inzichten op als bij ons, en kun je hier direct mee aan de slag in de praktijk. In dit artikel lichten we het boek toe én waarom het zo de moeite waard is.

Verrijk je onderwijs

Op welke manier kun je kennis over het brein gebruiken om een krachtig curriculum te ontwerpen? Hoe zorg je er middels de [leerdoelen, toetsing en leeractiviteiten](#) voor dat leerlingen en studenten komen tot [diep leren](#)? Vragen

waar wij vanuit Vernieuwonderwijs [veel mee bezig zijn](#), en met Upgrade your Teaching zagen we hier een hele mooie basis voor. We zijn dan ook trots op de hertaling: Verrijk je onderwijs!

‘Verrijk je onderwijs - leren door ontwerp met neurowetenschappen’ combineert de nieuwste inzichten uit de neurowetenschappen met het principe Leren door Ontwerp (LdO) - een praktisch framework dat ten grondslag ligt aan het ontwerpen van een curriculum volgens [backward design](#) (achterwaarts ontwerp) en dat in Nederland door honderden scholen en opleidingen wordt gebruikt.

In dit boek worden wetenschappelijke en onderwijskundige inzichten vertaald naar de praktijk, zodat je je kennis verrijkt én die kennis kunt inzetten om het curriculum binnen je school of opleiding te versterken.

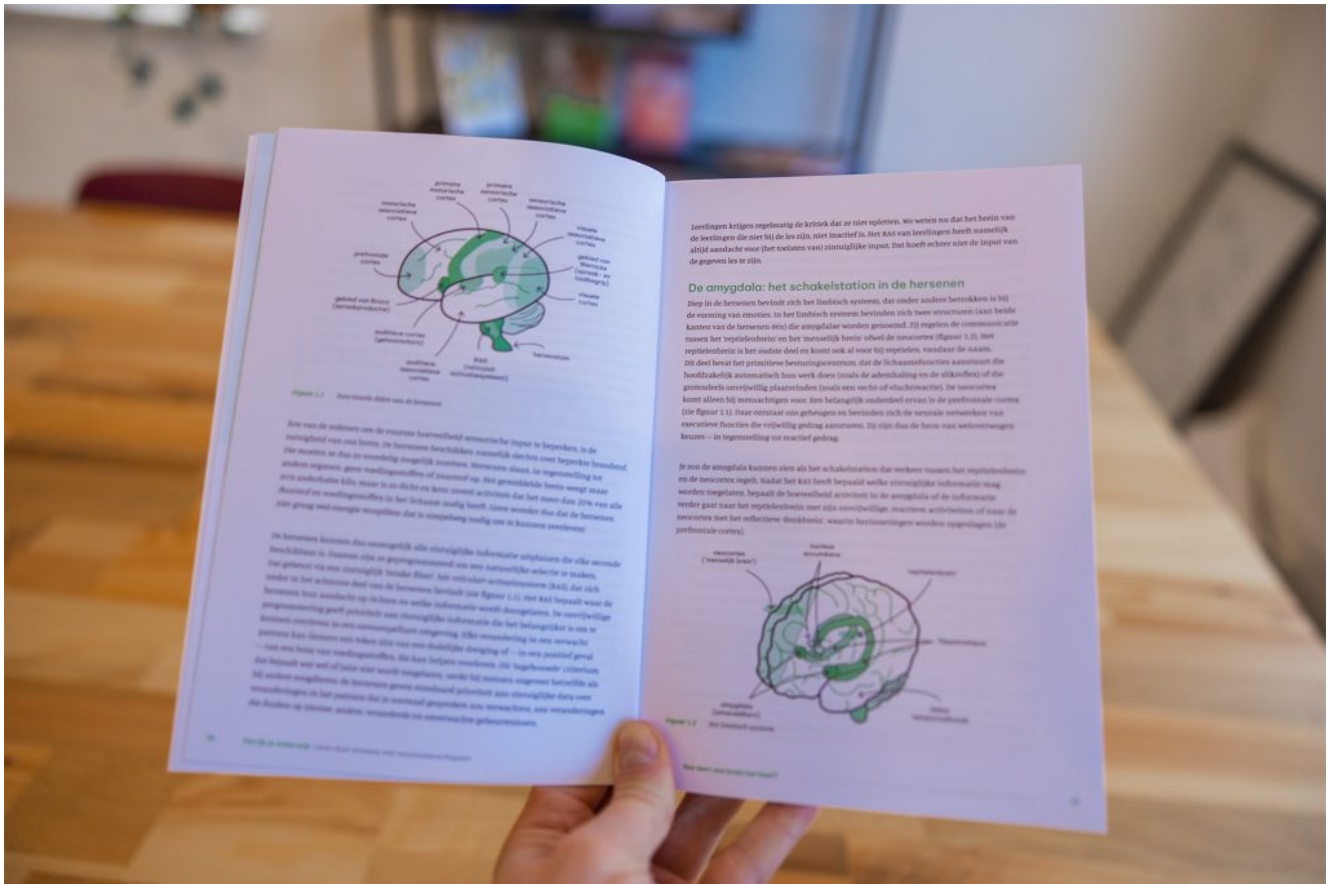

Het curriculum als basis, maar gericht op écht leren

Wat maakt dan dat dit boek zo'n indruk maakt? Als eerste lukt het Jay McTighe om op hele scherpe wijze het onderwijs te analyseren en de vinger op de juiste plek te leggen. Je merkt aan alles dat hij hart heeft voor leerlingen én docenten, en het liefst wil dat iedereen in het onderwijs [vol passie werkt](#) aan het leren en ontwikkelen van leerlingen. Daarbij ziet hij het curriculum als instrument om dit leren te versterken, en dat is iets wat erg [krachtig](#) is. Het curriculum is namelijk één van de zaken waar je als docent veel invloed op *kunt* hebben, maar wat stiekem toch vaak als gegeven wordt gezien. Door het stellen van heldere doelen, duidelijke toetsing én krachtige leeractiviteiten kun je als docent een grote verandering teweeg brengen in je lokaal. De 'backward design' methode van Jay McTighe is daarin een prettige leidraad.

Ook is het fijn dat er ingezoomd wordt op het brein en alles wat we weten over [hoe leren werkt](#). Hoe gek het ook is: als docenten hebben we eigenlijk maar weinig kennis van wat er in het hoofd bij leerlingen gebeurt, laat staan hoe we hier invloed op uit kunnen oefenen. De praktische inzichten sluiten daarbij goed aan bij de praktijk: geen complex verhaal zonder toepassing, maar materiaal waar je meteen iets mee kunt. Begrip over het [geheugen](#), de [verwerking van nieuwe informatie](#) en de invloed van [emoties](#) zijn daarbij enorm belangrijk.

Als laatste spreken de werkvormen enorm aan. Dat gaat over de werkvormen voor docenten om een krachtig curriculum te ontwerpen, zoals het 'AMT' en 'WAARTOE' model. Maar zeker ook over de praktische werkvormen om met leerlingen aan de slag te gaan. Als voorbeeld: de werkvorm die uitgewerkt wordt over begripsvorming is erg sterk en toepasbaar binnen praktisch alle vakken. De moeite waard om te proberen dus!

Mooi, maar wat kun je er dan mee?

Het lastige aan een goed boek over onderwijs is niet het lezen of het begrijpen... Maar het toepassen! Hoe zorg je nu dat je de ze nieuwe inzichten echt kunt gebruiken? Dit geldt natuurlijk niet alleen voor Verrijk je onderwijs, maar eigenlijk voor élk boek wat je leest.

Waar begin je? Het is niet aan te raden om zomaar alles wat je weet overboord te gooien en het compleet anders te doen. Wat dan wel? We hebben een aantal adviezen om te zorgen dat de nieuwe kennis die je hebt opgedaan omgezet kunnen worden in échte verandering in je klas.

Tip 1: Doe het niet alleen: Hoewel het eenvoudiger is om iets alleen aan te pakken: het werken vanuit een krachtig curriculum heeft echt meer impact wanneer je dit [samen doet](#). Het maakt daarbij niet uit of dit met collega's uit dezelfde sectie of vakgroep, of vakoverstijgend is. Een curriculum is iets wat samen afgestemd moet worden, en waar je als collega's elkaar echt bij nodig hebt. Daarnaast helpt het samenwerken voor extra inzichten en kun je op elkaar bouwen wanneer het moeilijk wordt. Een extra exemplaar van dit boek voor je directe collega's is dan ook geen gek idee...

Tip 2: Stel de juiste verwachtingen: Hoe goed de inhoud ook is, uiteindelijk is het geschreven voor de 'gemiddelde' klas en de 'gemiddelde' docent. Elke context is anders, en dat betekent dat niet altijd alles even eenvoudig gaat als dat het boek dit doet lijken. Ook qua snelheid van het proces is het goed om de juiste verwachtingen te hebben. Het sleutelen aan het curriculum is iets wat tijd kost, en waar je ook de tijd voor moet nemen. Door hier meerdere jaren aan te werken leer je steeds beter wat wel én wat niet werkt binnen je curriculum en zo werk je toe naar een stevige basis.

Tip 3: Doe het stap voor stap: Een grote open deur, maar zeker belangrijk: doe

het [stap voor stap](#). Overhaast niet en zorg dat de basis goed staat. Wanneer je de leerdoelen niet helder hebt is het moeilijk om scherp te denken over toetsing, en zo kun je niet tot krachtige leeractiviteiten komen. Het begin is daarbij best pittig: om de doelen goed uit te werken heb je echt even tijd en werk nodig om te zorgen dat de basis goed staat. Pas daarna kun je de volgende stappen zetten.

Tip 4: Heb vertrouwen: Het aanpassen van je manier van werken als docent, het toevoegen van nieuwe werkvormen of het herschrijven van je curriculum is altijd een uitdaging. Daarbij zit het niet altijd mee: er is geen gouden formule die voor iedereen direct werkt. Soms werkt het direct goed, en soms zit het ook even heel erg tegen. [Heb vertrouwen in de lange termijn](#) en in het proces van samen bouwen aan een curriculum op basis van deze nieuwe inzichten uit het boek.

Tijd om aan de slag te gaan dus!

Na het hele boek gelezen te hebben is het nu dus tijd voor actie... aan de slag! Je zult daarbij merken dat je terug blijft bladeren, werkvormen en schema's gaat gebruiken en het daarbij lijkt alsof er 'ineens' nieuwe dingen in het boek staan die er eerder niet stonden.

Daardoor weet je: hier heb je echt iets aan en het kan je onderwijs daadwerkelijk veranderen. Misschien geen quick-fix voor de korte termijn, maar wel de inzichten en manier van werken die nodig zijn om krachtig, toekomstbestendig onderwijs te ontwerpen en te geven. Onderwijs wat de leerlingen verdienen, zonder de belangrijke rol van de docent te vergeten. Tijd dus om het in de praktijk te brengen.

Het boek bestellen? Dat kun je hier doen: [Verrijk je onderwijs - Leren door ontwerp \(via onze partner Onderwijs Maak je Samen\)](#)

Wil je meer weten over het boek? Beluister dan ook de podcast hieronder:

Dit artikel is afkomstig van [Vernieuwenderwijs.nl](https://vernieuwenderwijs.nl).

Bekijk de meeste recente versie van ons artikel op onze website.

Vernieuwenderwijs